

זביקלסקי אורי
172551

בן בלה ויוסף

נולד ב- 8.8.1930

שרת בגדוד "דרור" (14)

נפל ב- 6.5.1948

בקרוב בערב אל-זביח.

זביקלסקי אורי

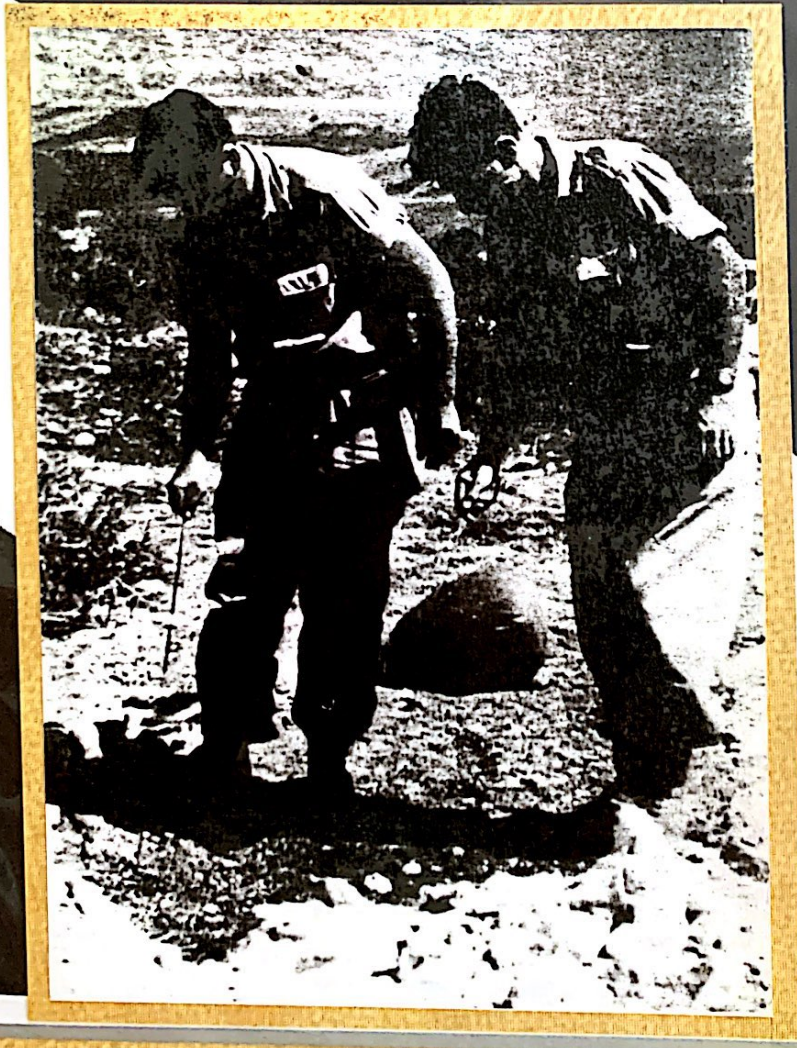
בן יוסף ובלה. נולד ב־8.8.1930 בירושלים. מילדותו נודע בבית־הספר ובבית כבצל הרגשת חובה ואחריות. בהיותו בן 12, בצאתו עם כיהתו לטיול בקיסריה, קפץ אל הים הסוער להציל מטביעה שתי בנות שהתרחקו מהחוף. משעברו הוריו לגדו בטבעון שליד חיפה המשיך ללמוד שם בבית־הספר. בגיל 15 הפסיק את לימודיו בגלל מחלת אביו ועבד במקומו בחשמלאות. המשיך בעבודה גם אחר־כך כדי ימנעו של

אביו ובערבים היה משתלם בלימודי בית־הספר התיכון בשיעורים פרטיים ומר 1947 ואילך בגימנסית־ערב בחיפה. את העבודה בחשמלאות ובטכניקה בכלל לא חיבב, כי לחקלאות נשא נפשו, ובחוושה־הסתכלותו המחונן גילה נפלאות בטבע, אך מתוך חובה כלפי המשפחה הבליו על נסיתו הפרטית והשתדל לתת את המכסימום בעבודה המקצועית המפרנסת, ולהווננה עתידו נתן ביטוי בפעולותיו כחבר וכמדריך בתנועת „המחנות העולים“. כשהחלה מלחמת־השחרור העיק עליו גילו הצעיר מדי, שבגללו לא נתקבל לשירות כשהתנדב מיד בראשית המלחמה. אחרי שלושה חדשים זכה סוף־סוף להתקבל גם הוא ובמהרה נודע כחייל מופת, שמציאותו במחנה היא לתועלת להכשרת יתר המגויסים, ומשום כך לא יכול מפקדו לשחררו אף לימים אחדים כשביקשו זאת ממנו בגלל מחלת האב. אחרי אימונים קצרים, שלמעשה לא היה זקוק להם, נשלח לקרבות משמר־העמק ושימש בהם כסייר ומקשר ועזר בכיבוש הכפרים הסמוכים. משם הועבר לגשר ואחר־כך לסגירה, עבר את „טבילת האש“ והתנהג בקרבות באומץ ובקור־רוח כלוחם ותיק. באחרונה יצא עם פלוגתו נגד מחנה הבתים של ערב אל־זביח שלוגלי הר תבור, שהרבו להטריד את התחבורה העברית ואת ישובינו הסמוכים. בהגיעם שמה נתקלו בכוח עדיף של ערבים

מקומיים ועיראקיים. הוא ופיתחו חיפו על נסיגת הפלוגה שלנו ובמשך שעות ירה במקלע בלמי תאווה והפיל בו חללים רבים. מטרת החיפוי הושגה, אך הוא נפל — ביום 6.5.1948. אחר 6 ימים הוצאה גופתו משם בהשתדלות „חלב האדום“ ונקברה בקבר־אחים צבית־קשה.

אימונים בתש"ח

מסדרים בתש"ח

הקרב בו נהרג

כיבוש סג'רה הערבית וקרב הזבירים

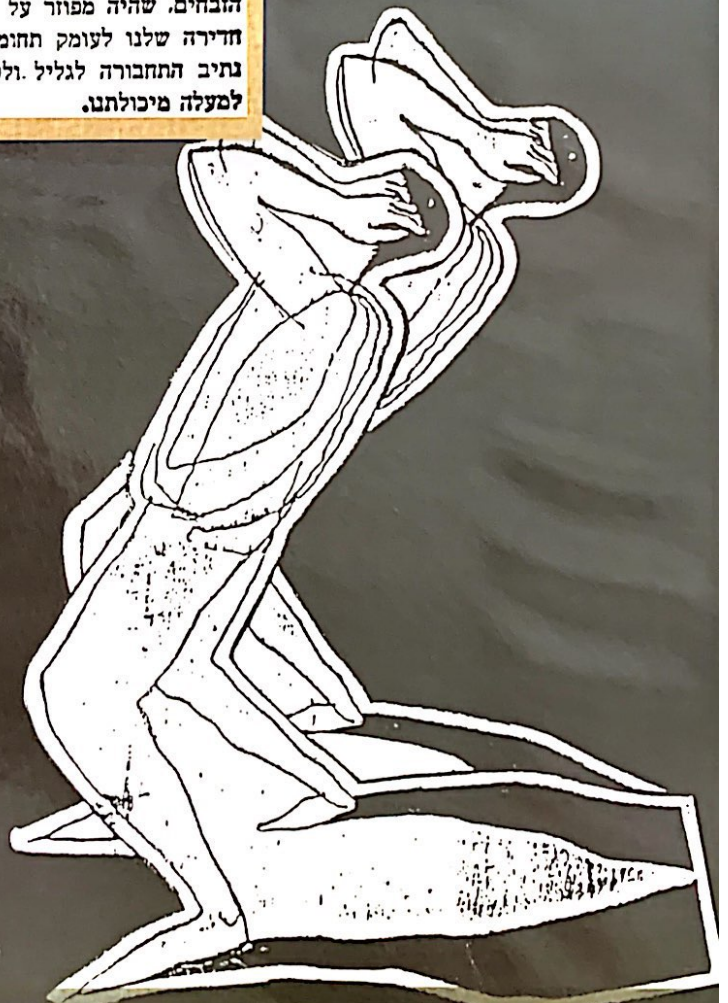
ביחס לשבט ערב-א-זבח נחמייס בנו הפסוק: "זכור את אשר עשה לך עמלק וגו'..." על הסיפא שלו ומשמעותו הברורה. איתו חשבון נוקב ומר עוד ניימים קודמים, למן ימי סג'רה ומסחה תראשוניס, דרך שנות המאונעות עד למלחמת-השחרור, כשחודד הגיע לשיאו ברצח השבעה מבית-קשת, בצד פרעון חוב-הדסים עמד השיקול ההגיוני הפשוט — הבסחת עורף החזית לקראת הפלישה המתקרבת. פעולה זו השיגה את מטרתה במהיר כבד בד בבד ען אותה פשיטה נכבשח סג'רה הערבית. רק לאחר הקרבות הגדולים בסג'רה, חדש וחדשים אחיכ, יכולנו לחוש את מלוא-הערך של כיבוש הכפר הערבי. אין ספק שלולא חי, כי עדה נשתנו פני המערכה.

לאחר שאובטח הקו המזרחי של גבול מרחבי-הגדוד, הופנה הכוח לגזרתו המערבית — לקו לוביה-סג'רה-זמח-תבור.

הכפר הערבי סג'רה — ממערב, ולוביה הרצחנית — מצפון-מזרח שמרו על סג'רה היהודית והיו בחזקת איום רציני ומתמיד לגביה ולגבי שאר ישובינו הדלילים בתחומי הגליל-התחתון. שני כפרים ערביים אלו נתבססו על עורף חזק ועשיר-אוכלוסיה אשר רמחה ה"מוראלית" היתה גבוהה ביותר בדרך כלל, ואשד נתחזקה עוד יותר בעקבות צחונותיהם הקודמים. בפגיעותיהם בשיירות עבריות לטבריה ולגליל ובהתקפתם הרצחנית על אנשי בית-קשת.

לאחר שיקול יחסי-הכחות בגזרה, החלט להצטמצם באופן ארעי בכיבוש סג'רה הערבית, ובאותו זמן עצמו לפשוט בממדים גדולים על שבט הזבחים המפורסם וכן להסריד ולרתק את לוביה ריתוק קשה.

הכפר הערבי סג'רה, אשר בתיו הקיצוניים נגעו ממש בבתי סג'רה העברית, היה מוגן יפה. נוסף ללוחמים בני המקום חנו בכפר גם כוחות מתנדבים מן החוץ. שבט הזבחים, שהיה מפורז על פני שלוחות התבור, היה קרי-הגנה טבעי מצוין בפני כל נסיון חדירה שלנו לעומק תחומי נצרת. ואלו לוביה ישבה על אם הדרך כשהיא חולשת על גתיב התחבורה לגליל ולטבריה. אולם באותה שעה דלים היינו בכוחות, וכיבושה היה למעלה מיכולתנו.

לפעולה זו גויסו נוסף על אנשי הגדה, ויחידות מיישובי הגליל-התחתון ומשקי עמק-הירדן ומעט גם מעמקי-ירדן. בשעות אח"צ רוכזו האנשים בכפסי היציאה. הם אורגנו במחלקותיהם ולכל אחד הוקצה תפקידו המיוחד. מיד לאחר כך הוסעו הכפופות לעמדות התערכות. לא את כולם הלם החגור, והתחמשת לא הפסיקה. חלק מן האנשים לא נתאים מבחינת נגיל לפעולה מסוג זה. וביהוד ירדה חיתה רמת אימוניהם.

*

ההתקפה התפתחה במהירות למעלות השחר. תוך הסתערות עזה נכבש הכפר הערבי סג'רה ע"י שתי מחלקות. שרידי כוחות האויב נמלטו. בהניחם בכפר עשרות הרויים, הכוחות, שתקפו את שבט חובה, הצליחו אף הם להפתיע את הערבים. רבים נפגעו בעודם על יצועם. ורבים נמלטו לעבר נצרת ודבוריה, ואלו בכוחותינו לא היו נמנעים מלל, כוחותינו, שריתקו את לוביה, פעלו מגבעותיה האסוניות של סג'רה. חסמי המנוע ומרגמת 3" את מורדות הכפר הגדול ומנעו את הכוחות הרבים שבו מלחוש לעזרת הערבים הנתקפים בסג'רה.

בשעה 8.00 לערך התפתחה התקפת-נגד גדולה של האויב, שבאה מפיוזן כסרי-כנה וטרען נגד כוחותינו אשר החזיקו בסג'רה הערבית. האויב, שהיה עדיף בכוח האדם. והיה לו יתרון בהזקת המשלטים המרוכבים בסביבה, חדף את כוחותינו מן המשלטים לאחר קרב ממושך ואכזרי. היחידות שלנו נסוגו אל המשלטים המזרחיים של הכפר ומשם המשיכו לרתק באש את כוחות האויב.

הכפר נהפך לשטח-תפקוד נתון באש משני הצדדים. עם לילה נסוגו כוחות האויב חזרו לנקודות-מוצאם ואלו יחידותינו שבו והחזיקו בשטחים שנשמטו קודם מידיהם. כיבוש סג'רה הערבית נתפך לעובדה מוגמרת. יחידות-אויב, שניסו לצאת מלוביה בכיוון לסג'רה, נתקלו באש חזקה של מחלקת החסימה ויצאו באבידות רבות. לאחר כמה נסיונות שנכשלו חזרו לכפר וצולפו מעמדותיהם הקיצוניות לעבר המושבה ועמדות המחלקה.

*

לא כן התפתחו הדברים בגזרת הובחים. עם השגת משימת-הפשיטה, תקיפת בתי ה-דהראת, ניתנו הוראות באלחוט ליחידות לסגת מן השטח. מאחר שלא היתה כל תכלית להחזיק בשטחים אלה שאינם נוחים להתגוננות האויב יכול היה לרכז בהם כוחות עדיפים.

למרות הקריאות הדחופות, התמהמהה הנסיגה. האנשים, שקצתם היו בלתי-מאומנים ובלתי-מושמעים, פשוטו בבתים לבח בו, בלי שיוכלו מפקדיהם להשתלט עליהם במהירות המספיקה, כדי להוציאם בזמן.

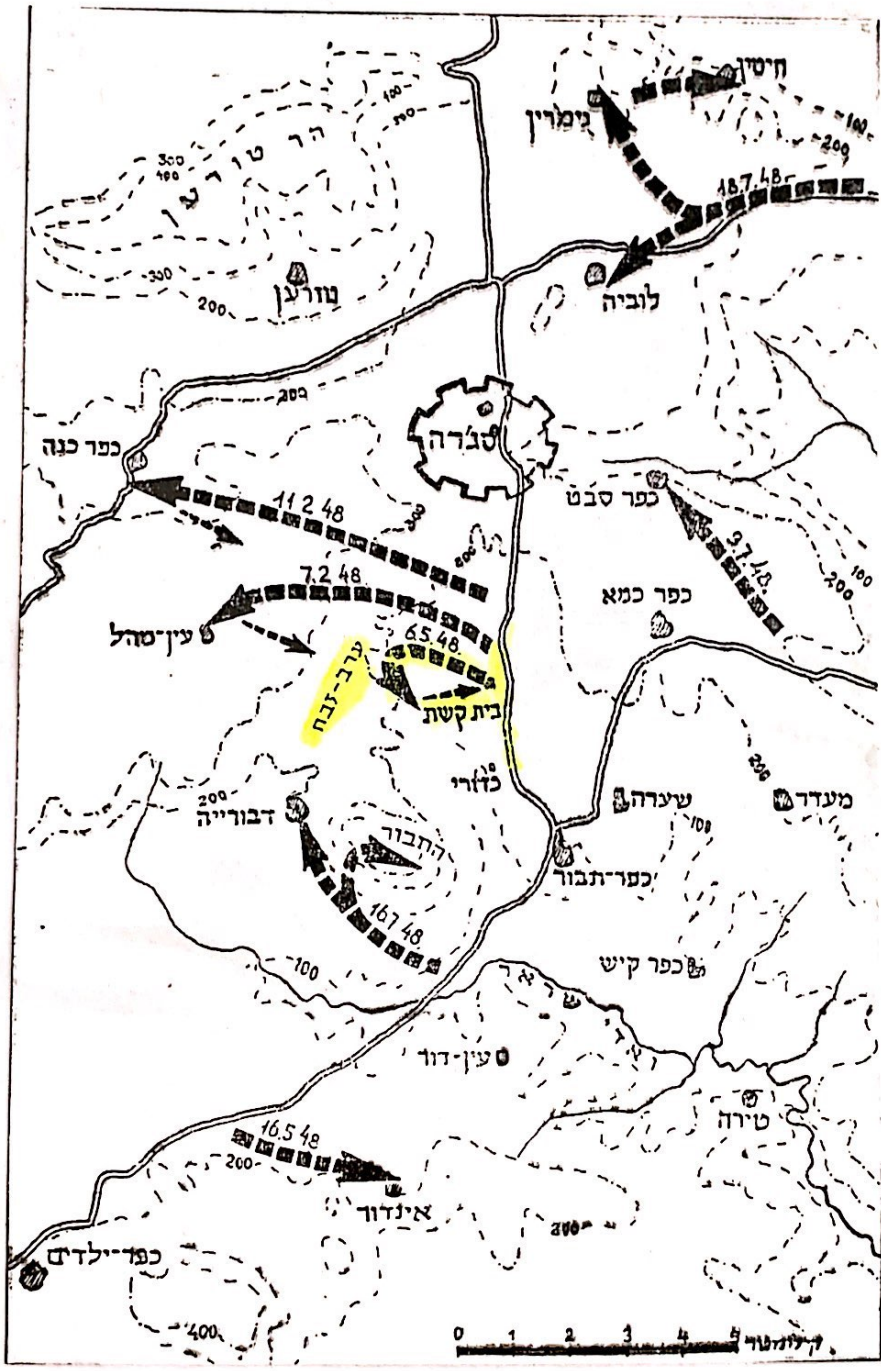
התקפת-הנגד החלה בשעה 8.30 לערך. כח-אויב בעוצמה של שתי פלוגות, שנראו כאנשי צבא סדיר ומצויידים במכוונות ומרגמות, פיתח ההקפה מצד גבעות כפר-כנה השולטות על שטחי חובה, וכפריים ערבים נראו כשהם מתקדמים גם מן האגף הדרומי, מצד דבוריה. אש-האויב פגעה בכמה אנשים, מהם נפגעו בשטח המכוסה אש ללא שום אפשרות להוציאם. הנסיונות להוציאם גרמו לתוספת נפגעים. האויב תקף במהירות ובשיטתיות, אשו היתה קטלנית, ומספר הנפגעים הלך ורב.

נסיגה משטח זה, תחת אש, כמה כאיבוד-לדעת, הוחלט לנסות ולהחזיק מעמד בין כמה ביקחות עד השכה. ההתקפה גברה, ואתה רבו הנפגעים. לא היתה ברירה, אלא לסגת. אנשינו נאלצו לסגת מתוך שטח גבעי, המכוסה סלעים ושיחים רבים, אל תוך שטח פתוח, החסר עמדות טבעיות וכולו נתון לאש מכל עבר. למרבה הצרה אולת התחמשת למכוונות, וכן לנשק הקל. למרגמת 3" תיחידה, שהיתה ברשותנו נשבר המקור... החזק אירדן פרימס", ואחד מאנשינו, שצויד במקלע, עלה בו כדי לסייע לנסיגה בעזרת אש-אוטומטית מן האויר.

הנסיגה היתה איטית וקשה, כשהאירדן "צולל" מלמעלה ומסיל צרורות ביחידות האויב המתקדמות. מחיר יקר שילמנו בעד ההתפרקות שלאחר-הנצחון, תגבורות האויב התקדמו לעבר בית-קשת. — הוא פיוזן נסיגת תיחידות, היה חכרו לחזיק תוספת כוח רזרבי לפלימה ההתקדמות. המחלקה שהטרידה את לוביה, נקראה באלחוט לבוא לעזרה. במכוונה ובמרגמה שהיו ברשותם בלמו את התקדמות האויב. ה"פרימס" הופיע שוב והסיל את פצצותיו על ריכוזי האויב. עם ערב עזבו כוחות האויב את השטח בהשאירם בגבולות הובחים משמרות קדמיים בלבד, מפני מודיע מחימן נודע לנו בעבור זמן, שבת החרוים והמגורים מלאו פצועים רבים מאנשי הובחה שרידי הובחים עזבו את מקומם, והשטח נשאר ריק, אף מיחידות קטנות שהחזיקו בו לשם תלפית.

סיכמו את הפעולה ומצאו, כי המטרה הושגה באבידות לא מוצדקות, שבאו מחמת נאיפותה של רמת-האימון והמשמעת הלקויה. היה זה לקח יקר, שלמדנו ממנו הרבה. בימים ההם לא שיערנו מה גורלי היה מבצע זה לגבי הגליל-התחתון ועמק-הירדן, עם הפלישה ב-15 במאי.

מפת הקרב

בתוך הכיתור

בתוך הכיתור

באחד הימים עבר הלחש שעלינו להיות מוכנים. — הלילה יוצאים | — לאן ? — הרגשת עצבנות קלה בקרב המחלקה. סידורים שונים, נקוי הנשק, הכנת החגור, ובהתקבל סקודת-המבצע, נודע לנו, כי המטרה היא ערב-איזבל. נקבעה שעת-היציאה. עם שחר עלינו לעלות על קרמרכחים זה. ניתנו הוראות אחרונות. מן הצד — התקלות של אנשי המשק, ובלב חברים וידיים — חרדה. הגה יוצאים, — ומי יודע עם מי מאלה ניפגש מחר ? והיוצאים אף הם הוגים בילדים, בחברה, בבית ובידידים. ניתנה פקודה. כולם נדמו. אוירה של כובד-ראש. לא ששגו אלי קרב, אך הלב מלא אומץ והכרה וידיעת המטרה. לקול ברכת חברים יצאנו לדרך. אחרי יבנאל ירדנו מן המכוניות ונשארונו כוח קטן, לבדנו בלילה האפל, הצופן בחובו סודות וסכנות.

אחרי ריכוז הכוח המלא, המיועד לפעולה זו, המשכנו בשדות, בין קמה גבוהה, בסביבה בה שוטטו ראשוני "השומר". ההרהורים נושאים אותך, הרגשת רחוק, כאילו בקצה חוט ארוך, את הנשזר מראשוני העליה ועד עתה, דרך עקובה דם וזיעה. אך הגה נתקלה רגלך, והתקלה מחזירתך למסלול. אתה מתעורר, וממלך התבור מודקד באשלת הלילה כצל ענק. מבטנו תר אחרי אחת הגבעות לרגלי התבור. שם עלינו להתמודד. הולכים דרוכים וזהירים. חוץ מן המשדרים, המעבירים פקודות, אין איש מוציא הגה. אנו עזברים על פני שבילים ושדות, בקעות וגבעות, סלעים ומישור. נעצרים לכל רחש. ממשיכים הלאה. מתקרבים אל המטרה.

על מחלקתנו הוטל לפרוץ לתוך הכפר. הגה נכנסים אנו לוואדי הארוך שעלידו נפלו חברי בידקשת. זכרונות הקרב הראשון עולים על לב. הכוח חולק לפי תפקידיו. הגענו אל המטרה, תפסנו את המשלט האחרון. אנו מספיקים לקלוט את ההוראות האחרונות, והגה האות לעלות על הכפר.

מטר של יריות. ההצלחה האירה לנו פנים. אנשי הכפר הופתעו כל-כך, שלא הספיקו לעודך הגנה של כמש. כבשנו את הכפר. העברנו את הסיוט מעל בית-יקשת והסביבה. בתוך הכפר מתגוללות לעינינו גויות רבות של ערבים, אשר נפלו על כלי זיגם, בנסותם לעמוד על גפם, ובורחים שפנו עורף. אנקת הגוססים והפצועים היתה קשה משוא. סרקנו את הכפר, מצאנו את הבגדים ותרמילי הצד של סיירי בית-יקשת.

יומן האסירה

- 6.3. — יחידות "ברק" תקפו וכבשו את סניף הערבית, חטרונו את לוביה וחטפו את התקפות-הגנל הערביות שבאו מכיוון סולון, בה בשעה נערכה פשיטה רבתי בגורת ערב-איזבל שנסתיימה באבידות פרוצות לפותחותינו.
- כנופיה גדולה של מקומיים מוויגים פגשו את ג'וז'דאס ותקפה באש את משמר-העמק. יחידות של "דרור" תפסו את "הר-הגלגל" ומשלט בקרבת בית-ראס והניסו את האויב בחזרה אל בטיסיה.
- 7.5. — רמות-נפתלי הורעשו בשעות הבוקר.
- 9.5. — יחידה לגדוד "דרור" ערכה התקפת-הטרדה על עמק.

מכתב ששלח לחברו

1943. 4-2 ירושלים
בא בארץ יהודה שנת תש"ג

שלום לך חמו

מה שלומך ואיך אהרתי מרובים במקום עבודתך החדש-יורש
קשה אני שבימים ימים אצלכם כמא אצלנו יאלה עדין סי כן
שביש בלוד עשהר היה גשם אקר אהרתי שבת כי בארצה
ירב שלג שנמש מיני אתמול תפייט המזרש הנלצים הנצחיים
אריותי תערכות של האלירות שנערכות אכבוד הילוד העשבים-
אחיש של ה R.A.F. הוב יום חם במזרחי דאסנד
נאסד קהל רבה למחלה פכה פכוד-פוכה אלוילנים זמנא
כי בואם למחלה אהמנכז אלה בקיאו רעש קלא קאן אמנאציוכס,
נעצה כצת את כין הענינים מלה אנציה כצת אטלח
זמנתינו אהעזאיתנו תפעולת עם צאה האכרות אמישכים
אזנו מתחילת אסבר קצת את העמדה שאלה ינחך אנו
אסבריוס אלו עם האננות אמשק יאלנסק ^{אמשק} אהקאה אני שבקרה
נאכר אהריוכ את תהיוסיוס של החלונות ^{איהיב} קבד יואר אלכ
במעצב. אמנול מקהאים את חופש פסח הוא שישו תבא
צ' הניסן אני מתעבד אבול עם אצין חוז אונכ ימיס
אפי תסבר אמקור אכפוש עם קד. אצ. את. מכתבך קהאל
אחלה מתקאן אצות אקד אלה עם עכבתה אכאכתיג
אנו ימתי איו

הקרבת צ'לה נעלכ

אלוהי זלוקסקי (נצ"ל)

